

Dovolací stížnosti žalovaného nejvyšší soud nevyhověl, poukázav ku případnému, vývody jejími nevyvrácenému odůvodnění naříkaného usnesení, k němuž podotkl, že extensivní výklad zvláštního ustanovení § 53. odst. 2. č. 9 j. n., jak se oň pokouší stěžovatel, jest vyloučen.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 1917 č. j. R-II. 317-17.

JUDr. Jožka Huněk.

Příspěvek k § 61. knihovního zák.

Trhovou smlouvou dto. 6. srpna 1918 prodal žalující A. svůj statek čp. 27 v Roztokách, zapsaný ve vložce č. 104. žalovanému B., pro něhož také právo vlastnické v knize pozemkové bylo vloženo. Žalobce domáhá se žalobou zrušení uvedené trhové smlouvy a vrácení statku pro neplnění převzatých povinností se strany žalovaného. Návrh žalobcův za povolení knihovní poznámky spornosti vlastnictví první soud zamítnul.

Vrchní soud zemský poznámku povolil. O d ů v o d n ě n í. Žalobce bere v odpor i vklad práva vlastnického, ježto smlouva dle vyličení žaloby se zřetelem na ustanovení § 918. ob. obč. z. a § 110. III. dílčí novely stala se ve skutečnosti neplatnou. Ustanovení § 61. kn. z. není obmezeno na případ p ů v o d n í neplatnosti tabulárního aktu, nýbrž vztahuje se i na případ, když neplatnost nastala dodatečně odpadnutím právního titulu. Domáhaje se zrušení smlouvy snaží se žalobce dosíci neplatnosti celého aktu i s vkladem práva vlastnického pro žalovaného a nabude též, vyhoví-li se žalobě, platnosti dřívější věcné právo k usedlosti (§§ 20. lit. b, 61. kn. z.). Neprávem proto zamítnul první soud návrh žalobce na povolení poznámky z důvodu, že nejde o neplatnost vkladu.

Nejvyšší soud změnil usnesení soudu II. stolice a obnovil usnesení soudu prvního. O d ů v o d n ě n í: Dle § 61. kn. z. jest poznámka spornosti přípustna jen tenkrát, když ten, kdo vkladem nějakým ve svém knihovním právu byl poškozen, vkladu pro neplatnost žalobou odpírá. — V daném případě však nebyl žalobce poškozen vkladem práva vlastnického pro žalovaného, kterýžto vklad podle kupní smlouvy, se žalobcem uzavřené, stal se s jeho souhlasem. Žalobce neodporuje tomuto vkladu také pro neplatnost vkladu neb kupní smlouvy, podle níž vklad se stal, nýbrž domáhá se pouze rozhodnutí, aby smlouva, dle tvrzení jeho platně uzavřená, byla podle § 918. ob. obč. z. pro odstoupení od smlouvy za zrušenou prohlášena. Nejsou tu tedy

podmínky § 61. kn. z., který jako předpis výjimečný nepřipouští výkladu rozšiřujícího. Rovněž není návrh odůvodněn dle § 20. kn. z., poněvadž nejde o vyznačení osobních poměrů, zejména nejde o obmezení v disposičním právu žalovaného.

Návrh na poznámku spornosti není opodstatněn ani jako prozatímní opatření po rozumu § 378. ex. ř. a násl., poněvadž jednak poznámka ta, která je přípustná jen za předpokladů v § 61. kn. z. stanovených, má jiný obsah a účinek než prozatímní opatření dle § 382. ex. ř., jednak ani tvrzený nárok ani nebezpečí žalobci hrozící nebyly nijak osvědčeny.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 21. února 1919,
č. j. R-I., 55-19-1. Schin.

*K výkladu pojmu „patrná nedbalost“ v § 2. odst. 1.
zákona o cestách nezbytných.*

Proti usnesení, kterým byla žadatelům A povolena cesta nezbytná přes pozemek manželů B, podali tito stížnost, ke které uvedli:

Usnesení v odpor vzaté nepřihlédlo k ustanovení § 2. odst. 1. zák. o cestách nezbytných, podle kterého jest žádost za propůjčení cesty nezbytné nepřípustnou, jestliže nedostatek cestního spojení způsoben byl patrnou nedbalostí vlastníka pozemku po době, kdy zákon tento nabyl moci. Zákon tento nabyl podle § 28. moci dnem svého vyhlášení, totiž dne 7. července 1896. Žadatelé A nabyli pozemku č. kat. 1080 v C. smlouvou trhovou ze dne 1. října 1901, a ačkoliv jak z mapy kn. tak i ve skutečnosti poznati museli, že pozemek č. kat. 1080 v C. postrádá spojení se sítí veřejných cest, přece se při koupi tohoto pozemku nepostarali o to, aby na pozemek tento mohli jezdit, pročez dopustili se při nabývání tohoto pozemku patrné nedbalosti, a ježto nabytí pozemku č. kat. 1080 v C. stalo se za platnosti zákona o cestách nezbytných, jest jejich žádost za vykázaní cesty nezbytné podle předpisu § 2. odst. 1. nepřípustnou.

Stížnost tato byla však rekursním soudem zamítnuta s odůvodněním, že nápadná nedbalost by zde byla jen tehdy, kdyby bylo prokázáno, že navrhovatelé cesty nezbytné mohli spojení pozemku svého s cestou nezbytnou při jeho koupi snadno a bez velkého nákladu docílit, že však této příležitosti zanedbali.

Rozhodnutí zem. soudu v Praze ze dne 30. září 1918 č. j. RI. 160-18-7. *) Dr. Stehlíček.

*) Srov. spis Dra. Stehlíčka »Cesty nezbytné« vydaný závodem tiskařským a nakladatelským v Roudnici str. 9., pozn. 9.